

Ο Καρνάβαλος, το αίσχος που έφυγε
Ο Δρόμος, το αίσχος που μένει

Με τόν καινούργιο χρόνο ΕΜΠΡΟΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ

Να πάμε ΜΠΡΟΣΤΑ

—Από συνήθεια, από έθιμο, από ανάγκη σταματάμε κάθε φορά για μιαν ανάπαυλα. Σκεφτόμαστε, αναπολούμε, σχεδιάζουμε, κρίνουμε κι' αποφασίζουμε.

—Η ανθρωπότητα καθιέρωσε σαν ένα τέτοιο μεγάλο σταθμό την αλλαγής του χρόνου.

—Την πρωτοχρονιά, ή μάλλον την τελευταία νύχτα της χρονιάς που φεύγει, οι Βασιλιάδες, οι Κυβερνήτες, οι άρχοντες των εκκλησιών, οι άρχοντες των κοιμημάτων και οι κάθε λογής ταγμένοι για μπροστάρηδες κάνουν διαγγέλματα, στέλνουν μηνύματα χαίρετηστήρια, ευχτήρια κλπ. Μα και οι απλοί άνθρωποι μικροί και μεγάλοι, οικογενειάρχες και ξεχωριστά άτομα, ευχονται και άντεχονται και επικοινωνούν μεταξύ τους.

—Αν απ' αυτή τη σκοπιά αντιχρύσουμε το θέμα, θα δοίμε ότι το έθιμο τούτο αποτελεί ένα αναγκαίο κοινωνικό δέσμευμα.

Ο άνθρωπος που είναι ή βασική μονάδα του κοινωνικού συνόλου αισθάνεται την ανάγκη της αντικειμενικής εξέτασης του παρελθόντος, της μελέτης του παρόντος και της όσο το δυνατόν καλύτερης και σωστής πρόβλεψης των προβλημάτων του επερχόμενου καινούργιου χρόνου.

—Για την «Αδελφότητα» ή χρονιά που μας πέρασε ήταν αρκετά γόνιμη σε δράση. Όσα βέβαια πραγματοποιήθηκε είναι σ' όλους γνωστά. Έδω όμως θα πρέπει να δοίμε τι παράλειψε ή τι δεν μπόρεσε να κά-

νει. Αυτό θα έχει σαν μέτρο κάθε πατριώτης για την επερχόμενη καινούργια χρονιά.

Είπ' αλήθεια ότι όσοι κινήθηκαν στα πλαίσια του Συλλόγου δούλεψαν με το παραπάνω και κουράστηκαν ίσως όσο δεν θάπρεπε. Λέμε ότι κουράστηκαν όσο δεν θάπρεπε, γιατί ήταν απόλυτα δυνατό να κουραστούν πολύ λιγότερο αν ή συμμετοχή των συμπατριωτών μας ήταν μαζική. Αν προσφέρουμε δλο από λίγο το αποτέλεσμα θάναι πολύ περισσότερο αλλά και ποιοτικά ανώτερο. Πρέπει ν' άρνηθούμε το δικαίωμα και της ενδόμυχης ακόμα σκέψης του κάθε συμπατριώτη μας ότι:

—«Τί μπορώ να κάμω εγώ, με τόσο λίγο χρόνο που διαθέτω; ή ε-
μείς ψηφίσαμε και ογάλαμε όργανα να κάνουν τις δουλειές του Συλλόγου!!!».

—«Οχι!! χίλιες φορές οχι!! ο κάθε συμπατριώτης μας κατά δύναμη μπορεί και πρέπει να είναι ενεργό και δραστήριο μέλος της «Αδελφότητας». Τα όργανα που έχουν εκλεγεί είναι όργανα εκτελεστικά της δικιάς μας θέλησης, δηλαδή όλων των συμπατριωτών. Ο καθένας με τον τρόπο του και στον τομέα του μπορεί να προτείνει, να υποδείξει, να συμμετάσχει, να διορθώσει.

—Μερικά άρπαχτά παραδείγματα: Μαθαίνουμε από το χωριό ότι ή εφημερίδα μας διαβάζεται με πολύ ενδιαφέρον. Όμως αυτό δεν είναι. Συνέχεια στην 2α σελ.

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Χρόνια πολλά — Καλή χρονιά

—Μέρες πόναι, και να λείπουν τα παιδιά!! Ρήμαξε ο τόπος!! Έφυγαν τα νειάτα στην ξενιτιά μακριά απ' τους δικούς, μακριά απ' τον τόπο τους. Απόμειναν οι γέροι κι' οι σακάτηδες. Έφυγε ή φλόγα απ' το χωριό κι' έμειναν τ' αποκαΐδια της ζωής να γιορτάσουν έριμα και μοναχά, του Χριστού τη γέννηση και του καινούργιου χρόνου τον έρχομό.

Μιά κάρτα και πολλά δάνρυα. Μιά φωτογραφία και λίγα κατσαρόνια ματωμένα που φέρνει ο ταχυδρόμος δεν απαλύνουν τις πληγές, τις ξύνουν και τις αφορμίζουν. «Πόναι ού Γιώργους, ού Μήτσιους, ού Λίας, ή Λάμπρου ή Βασίλου και τόσοι άλλοι».

Ένα πρόβλημα που γεννιέται στα κουτσοχώρια, μεγαλώνει στις πόλεις θερώνει στην πρωτεύουσα και τρυπάει τ' αυτιά των αρμοδίων που ψά-

χνουν τη λύση φαχουλεύοντας και ρητορεύοντας:

—Να γυρίσουν τα παιδιά μας!! που τα τρών τα ξένα!!

—Να γυρίσουν στα χωριά τους, στους γονείς τους να τους απαλύνουν των γερατιών τον πόνο.

—Μα πάλι, συλογιέται ο γέρο-πατέρας που νάρθουν χωρίς δ'λειά, χωρίς λετρικό, χωρίς δρόμους, δίχως ποδισιά και ντυμασιά δίχως φουμί Κατάρα!

Να σταματήσουν οι κουδέντες και τα παχειά τα λόγια.

Σεις κυβερνήτες, ύπουργοί, Νομαρχαίοι, γραμματισμένοι κι' άγράμματοι δώστε δουλειά στα παιδιά μας στον τόπο μας. Σταματήστε το φευγιό προς τα σκλαβοπάζαρα. Αν αυτό δεν μπορείτε να το κάνετε τι σόι κυβερνήτες και γραμματισμένοι είσθε. Θυμηθήτε τον πόνο μας κι' οχι τον ψήφο μας! Μας ξέχασε ο Θεός; Θυμηθήτε να σάς θυμηθούμε.

ΖΗΤΑΜΕ ΑΜΕΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ

ΑΙΤΗΣΙΣ

Κατόικων Κοινότητας Κεντρικού Άρτης.

Έν Κεντρικῷ τῇ 2 Δ) μόριου 1964 Κων) τίνου Σιαφαρίκα, Γεωργίου Γιώτη, Περικλή Ραχιώτη, Χαριλάου Μπαλούρα, Ιωάννου Δήμιου, Άλεξ. Λαμπροδασίλη, Δημητρίου Γεωργογιάννη, Κων) τίνου Μπαλακούρα, Γεωργίου Άναστασοπούλου, Δημητρίου Καλιακάτσου, Ιωάννου Καλιακάτσου, Νικολάου Γεωργογιάννη, Χρίστου Άντωνίου, Ιωάννου Νάση και λοιπών κατοίκων.

ΠΡΟΣ

Τῷ Σ) τὸν Υπουργεῖον Συγκοινωνιών.

Έξοχώτατον Υπουργόν Έθνικῆς Αμύνης, Πέτρον Γαρουφαλιάν, Άξιότιμον Νομάρχην Άρτης, Σύλλογον Νησισιωτῶν Ο «Αραχθος».

Αθήνας

Εὐσεβάστως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρωμεν τὰ κάτωθι.

Άφ' ἥς ἡμέρας ἐγκατεστάθη εἰς τὸ χωρίον μας τὸ ὑπ' ἀριθ. 14.554 αὐτοκίνητον με ὁδηγὸν τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου κ. Γεώργιον Σιαφαρίκα, διὰ τὴν συγκοινωνικὴν γραμμὴν Άρτης — Διστράτου — Κεντρικοῦ, ἡ συγκοινωνία μας ἀπεκατεστάθη πλήρως διὰ τοὺς κάτωθι λόγους.

- 1) Εἶναι καθ' ὅλα ἄριστον.
- 2) Έρχεται καὶ ἀναχωρεῖ κανονικὴν ὥραν.
- 3) Ταξιδεύει καθ' ἐκάστην ἡμέραν.
- 4) Διανυκτερεύει εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου μας.

ΑΡΑΧΘΙΝΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς ἢ κι' ἀνήμερα ἀκόμα τὰ παιδούρια γυροῦσαν ἀπ' τὰ χαράματα. Πέρασαν ἀπ' τὰ σπίτια, ὅλα τὰ σπίτια καὶ τραγουδοῦσαν τὸν Άη-Βασίλη. Δὲν εἶναι σὰν τὰ κάλαντα ποὺ τραγουδιέται στὴν μεγάλη πρώτη πολιτεία. Έχουν ἓνα ἰδιαίτερο χρῶμα στὸ σκοπὸ, μιὰ ἰδιομορφία καὶ λυρισμὸ στὸ στίχο με στοιχεῖα παρμένα ἀπὸ τὸ ἀθάνατο δημοτικὸ τραγούδι.

Άξίζει λοιπὸν νὰ θυμηθῶμε τὸν Άη-Βασίλη ποὺ τραγουδιέται ἴσως ἀκόμα στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα μας.

Άη Βασίλης ἔρχεται

Γενάρης ξημερώνει

—Βασίλημ' ποῦθε ἔρχεσαι

καὶ ποῦθε μᾶς κοπιάζεις;

—Άπὸ τὸ σπίτι ἔρχομαι καὶ στὸ σχολεῖο πηγαίνω.

5) Ταξιδεύομεν ἄνετα καὶ ἐπὶ τοῦ ἀσφαλτοῦ.

6) Ο σωφέρ (ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου) εἶναι καθ' ὅλα ἀντάξιος τῆς ἀποστολῆς του.

Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς διὰ τὴν χορηγήσιν τῆς ἀδείας ταύτης διότι μᾶς ἀπαλλάξατε ἀπὸ τὸ μαρτύριον ποὺ ὑποφέραμε τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐνῶ σήμερον διὰ τοῦ αὐτοκινήτου τούτου ταξιδεύομεν ἄνετα καὶ πλετισμένα, καὶ ἔτσι ἀποκτήσαμεν αὐτοκίνητον διὰ τὴν συγκοινωνίαν μας τὸ ὅποιον μέχρι σήμερον στερούμεθα εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ταξιδεύει διὰ τὴν σαλήν. Αἱ διαμνησκόμεναι μας ἐκαρποφέρουν.

Δὲν παραλείπομεν νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ τὸν πατριώτη μας, ἐξοχώτατον Υπουργόν Έθνικῆς Αμύνης κ. Πέτρον Γαρουφαλιάν ὅστις πρῶτος ἀντελήφθη τὴν ταλαιπωρίαν μας καὶ ἐνήργησε διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας ταύτης.

Επίσης εὐχαριστοῦμεν δημοσίᾳ καὶ τὸν ΑΞ) μὸν κ. Νομάρχην μας, ὅστις λαθὼν ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονά μας εἰσηγήθη τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀδείας ταύτης.

Διὰ ταῦτα παρακαλοῦμεν ὑμᾶς θερμῶς ὅπως ἡ ἀνωτέρω ἄδεια σταθεροποιηθεῖ καὶ μὴ ἀνακληθῇ ποτέ. Τυχὸν ἀνάκλησις τῆς ἀδείας ταύτης θέλει ἐπιφέρει μεγάλας ἀνωμαλίας καὶ ταλαιπωρίας εἰς τὴν συγκοινωνίαν μας καὶ δικαίως διαμαρτυρίας ἀπάντων τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητός μας.

Εὐπειθέστατοι

Έπονται 200 ὑπογραφαί

—Βασίλημ' ξέρεις γράμματα ξέρεις τ' ἀλφαβητάρι;

—Τ' ἀλφαβητάρι τῶμαθα καὶ μπῆκα στὸ ψαλτήρι.

Στὴν πατερίτσα ἀκούμπησε νὰ πεῖ τ' ἀλφαβητάρι

κι' ἡ πατερίτσα ἦταν χλωρή καὶ φύτρωσε κλωνάρι

Στὴν κορυφὴ τοῦ κλωνarioῦ πῆγε ποῦλι νὰ κάτσει

φέρνει νερὸ στὰ νύχια του καὶ χιόνι στὰ φτερά του

ραντίζει τὸν ἀφέντη του ραντίζει τὴν κυρά του

καὶ με τ' ἀποραντίσματα ραντίζει τὰ παιδιά του.

Ο νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσει

νὰ φτάσει χρόνους ἑκατὸ καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσει.

Κι' ἀπὸ τοὺς ἑκατὸ καὶ μπρὸς ν' ἀσπρίσει νὰ γεράσει.

ΕΜΠΡΟΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ

Συνέχεια από την 1η σελ.

τους. Και τούτο ακόμα αποτελεί ά-
 ρκετό, θα μπορούσαν όλοι οι έκεί
 χωριανοί μας να μάς γράφουν συχνά
 για όλα τα ζητήματά τους, να μάς
 στείλουν κρίσεις για το περιεχόμενο
 της εφημερίδας και για όλες τις έ-
 νέργειές μας.

—Μάθαμε ότι συνεργεία έκαμαν
 καταμέτρήσεις για το φράγμα στο
 Τραπεζάκι. Κανένας όμως δεν μάς
 έγραψε συγκεκριμένα τι ακριβώς έ-
 γινε; τί είπαν; τί συζητήσεις γίνον-
 ται; τί προβλέπουν; ποιός είναι ο
 αντίκτυπος; πώς τό βλέπουν οι κά-
 τοικοι; και τόσα άλλα...

—Μπορούν όλοι να βοηθήσουν το
 Σύλλογο κι' από μακριά. Μ' ένα ση-
 μείωμα, μ' ένα γράμμα, με μία προ-
 σωπική επικοινωνία με μέλη του Δ.
 Συμβουλίου. Μ' ένα άρθρο για την
 εφημερίδα, με μία είδηση, μ' ένα ά-
 νείκδοτο του Τόπου με μία φωτογρα-
 φία κλπ.

—Ο καινούργιος χρόνος πρέπει
 να μάς βρεί όλους ένωμένους στις έ-
 πάλξεις με καινούργια δύναμη κι' ά-
 πόφαση να βοηθήσουμε στη λύση των
 τόσων προβλημάτων που μάς άπα-
 σχολούν και που μένουν χρόνια άλυ-
 τα.

—Είναι αλήθεια, με τα δεδομένα
 που έχουμε, ότι την παρασμένη χρο-
 νιά έγιναν πάρα πολλές ούζητήσεις
 για την κίνηση και δράση της «Α-
 δελφότητα». Συγκρούστηκαν γνώ-
 μες, εϊπώθηκαν απόψεις πολλές φο-
 ρές εκ διαμέτρου αντίθετες μεταξύ
 τους. Και τούτο ακόμα αποτελεί ά
 διάφευστο νουκουμένο ότι ο Σύλλο-
 γός μας είναι ζωντανός οργανισμός
 με πολύ εύρύ περιεχόμενο και στα-
 θερό προσανατολισμό και που πολύ
 σύντομα θα βρεί τη δικαίωσή του.

Εκείνο όμως που προκαταβολικά
 πρέπει να επισημανθεί είναι ο τρόπος
 της αντιμετώπισης των τυχόν δια-
 φωνιών ως προς την τακτική πάνω
 στη δράση του Συλλόγου μας. Με-
 ρικές αντιγνωμίες πάνω στην τακτι-
 κή — ελάχιστες εύτυχώς — είχαν
 σαν αποτέλεσμα να εκδηλωθούν με-
 ρικές απαράδεκτες τάσεις «γής». Με
 τό να πει τό κάθε μέλος μία και
 δεν συμφωνεί με τις απόψεις των άλ-
 λων ότι: «εγώ μία και διαφωνώ φεύ-
 γω!!!» είναι ο χειρότερος τρόπος
 αντιμετώπισης των ζητημάτων. Έ-
 χει ήθικη υποχρέωση να παραμεί-
 νη να παλαίψει για να πείση και
 τους άλλους ή να πεισθί άπ' αυτούς
 γι' ά τό σωστό...

—Με την είσοδο στον Καινούργιο
 χρόνο ξανατονίζουμε ένα χιλιετιω-
 μένο θέμα. Η «Α δ ε λ φ ό τ η ς
 δ ε ν π ο λ ι τ ε υ ε τ α ι». Επι-
 κροτεί κάθε συμφέρον για τον τόπο
 μας και τους έδω συμπατριώτες μας
 από όπουδήποτε κι' αν προέρχεται
 κι' αποδοκιμάζει και καταπολεμά
 κάθε βλαβερή άποψη. Δε λιθάνίζει
 ούτε θα λιθάνισή κανέναν αλλά δι-
 καιώνει όσους πραγματικά πονούν
 και ενδιαφέρονται για τα ζητήματά
 μας και καταγγέλλει τους αδιάφο-
 ρους ή τους διασπαστές. Όμως άς
 είμαστε μέσα στην πραγματικότητα.
 "Όταν λέμε ότι ή «Αδελφότης δ ε ν
 π ο λ ι τ ε υ ε τ α ι» δεν έννοούμε
 ότι τά μέλη της και οι Συμπατριώ-
 τες μας ζουν έξω από τόπο και
 χρόνο χωρίς τις επιδράσεις της κοι-
 νωνικής μας ζωής, αυτό θάταν ούτο-
 πία ή όνειρο. Τά μέλη της «Αδελ-
 φότητος» είναι ζωντανοί και δραστή-
 ριοι άνθρωποι κι' ανήκουν στην έ-

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

'Από την Ιστορία της "Αρτας στον καιρό της Τουρκοκρατίας

Παρμένο από το περιοδικό

ΣΚΟΥΦΑΣ.

«ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΡΔΑΤΟΥ»

'Απ' τις γραφτές μαρτυρίες που
 έχουμε, στον καιρό της Τουρκοκρα-
 τίας ή "Αρτα ήταν έδρα βοεδόντα.
 Ήταν δηλαδή, όπως θα λέγαμε ση-
 μερα, πρωτεύουσα νομού. Κι' ακό-
 μα ξέρουμε ότι ήταν ή δεύτερη, ύ-
 στερα από τα Γιάννινα, πόλη της
 Ήπειρου. Αντίθετα από την άλλη
 βουνίσια ήπειρωτική περιοχή, ή γύ-
 ρω στην "Αρτα, ήταν εύφορη και έ-
 βγαζε πολλά γεννήματα. Επίσης
 με τό να είναι κοντά στη θάλασσα
 και μάλιστα να έχει μεγάλο κόλπο,
 όταν έσπασε ή κλειστή (σπιτική)
 οικονομία και αναπτύχθηκε ή βιο-
 τεχνία και το εμπόριο, έγινε ή "Αρ-
 τα κέντρο εμπορικών συναλλαγών
 και διαμετακομιστικού εμπορίου.

Στις αρχές του 17ου αιώνα ή "Η-
 πειρος είχε εμπορικές σχέσεις με
 τό έξωτετικό μέσω Βενετίας ή και
 άπευθείας. Στην "Αρτα φθάνανε με
 καραβάκια πριόντα της Ανατολί-
 κης Θεσσαλίας, Αιτωλοακαρνανίας,
 και από τη Σαλαώρα ή Πρέβεζα,
 μπαρκάρουνταν για τό έξωτετικό.

Γι' αυτό από τα μέσα του 17ου
 αιώνα ή και πρωύτερα, είχαν έγ-
 κατασταθή στην "Αρτα εμπορικοί
 πράκτορες (πρόξενοι) της Γαλλίας,
 που παρακολουθούσαν την εμπορική
 κίνηση και εξυπηρετούσαν τό γαλ-
 λικό εμπόριο. (Πρέπει να υποθέσου-
 με ότι και πρόξενοι της Βενετίας,
 Αυστρίας και άλλων χωρών υπήρ-
 χαν στην "Αρτα τον ίδιο καιρό. Στά
 κρατικά αρχεία των ευρωπαϊκών χω-
 ρών θα υπάρχουν εκθέσεις και είδη-
 σεις άπ' τους προξένους τους. Τά
 Γαλλικά κρατικά αρχεία τά έρεύ-
 νησε πριν από λίγα χρόνια ο Σερ.
 Μάξιμος και τό ύλικό που συγκέν-
 τρωσε τό δημοσίεψε στη μελέτη του
 «Η αύγή του ελληνικού καπιταλι-
 σμού». Αθήνα 1945).

Από μία έκθεση του γάλλου προ-
 ξένου Γκαρνιέ, με χρονολογία 3 Νο-
 έμβρη 1702, μαθαίνουμε πως για

ποχή μας τοποθετημένοι πολιτικά σ'
 όλες τις παρατάξεις και Δεξιά και
 Κεντρώα και Αριστερά. Τους ένώ-
 νει όμως άρρηκτα ένα κοινό ιδανικό.

Τό λαϊκό της καλλιτέρευσης
 της ζωής των έδω μελών και των
 της γεννητήρας μας. Τό ιδανικό αυ-
 τό δεν έχει χρώμα ούτε πολιτική
 χροιά. Ποιό απλά, λ.χ. Η κατα-
 σκευή του δρόμου προς τό χωριό, ή
 αναδάσωση, ή ηλεκτροφώτις κλπ.
 δεν άπασχολεί καμιά μερίδα ξεχω-
 ριστά αλλά όλους μαζί όπου κι' αν
 ανήκουν. Και γι'αυτόν ακριβώς τό
 λόγο μπορούν να πείσουν όλες τις πα-
 ρατάξεις για να πετύχουν περισσό-
 τερα. Τώρα τό ποιό παράταξη θα
 βοηθήσει περισσότερο την «Αδελφό-
 τητα» αυτό δεν είναι θέμα δικό μας
 αλλά αυτών που θα βοηθήσουν. Έ-
 να πολύ ζωντανό παράδειγμα της έ-
 ποχής μας από τό όποιο πολλά μπο-
 ρούμε να διδαχθούμε είναι τό εθνι-
 κό θέμα «Κύπρος».

—Με Σημαία μας λοιπόν την Έ-
 ν ό τ η τ α πυργώνοντας τά κοινά
 σημεία που μάς ένώνουν και παρα-
 μερίζοντας τις μικροδιχογνωμίες ως
 προς την τακτική άς εξορμήσουμε
 τον καινούργιο χρόνο 1965 να κατα-
 κτήσουμε ένα καλλίτερο μέλλον και
 για δώ και για τό χωριό μας.

τους γάλλους εμπόρους ή "Αρτα πα-
 ρουσίαζε εξαιρετικό ενδιαφέρον.

«Μόλις γύρισα — γράφει — από
 τά Γιάννινα, πρωτεύουσα της Αλβα-
 νίας, που είναι σχεδόν τόσο μεγάλη
 όσο και ή Μασσαλία. Έγινε δεκτός
 εκεί πολύ καλά από τον Πασά... και
 τους κατοίκους που είναι κατά ένα
 μέρος Έλληνες, όλοι τους πολύ κα-
 λοί Έλληνες... Έχω παρατηρήσει
 ότι τό λιμάνι της "Αρτας είναι χρή-
 σιμο όχι μόνο για να στέλνει κανείς
 τη βασιλική άλληλογραφία από τό
 Παρίσι ή τη Μασσαλία στην Κων-
 σταντινούπολη... αλλά και γιατί
 μπορούμε ν' άνοίξουμε ένα εμπόριο
 πολύ ευνοϊκό για τους Γάλλους από
 τους Αγίους Σαράντα ως τό Αιτω-
 λικό σε κάθε είδους εμπόρευμα και
 πρό παντός σιτάρι, που μπορεί να
 σηκώσει κανείς άφθονα και σε τιμή
 λογική, κατά μήκος της παραλίας,
 καθώς και κρέατα βοδινά ή χοιρινά
 τά όποια θα ήταν δυνατό να παστο-
 θούν για τό ναυτικό... σε περίπτωση
 που θα παρουσιάζονταν έλλειψη στη
 Γαλλία. Οι Βενετσάνοι διεξάγουν έ-

δω μεγάλο εμπόριο για να έμποδί-
 σουν δέ τό εμπόριο των Γάλλων ύπο-
 χρεώνουν όλους όσους φορτώνουν
 στις σκάλες — που είναι όλοι τους
 υπήκοοι του Σουλτάνου — να πλη-
 ρώνουν 60) ο στην Κέρκυρα...

"Όπως βλέπουμε υπήρχε εμπορι-
 κός ανταγωνισμός ανάμεσα στους
 Βενετσάνους και Γάλλους.

Από άλλη επιστολή του ίδιου
 γάλλου πρόξενου Γκαρνιέ (γραμμέ-
 νη στις 25 Ιούνη 1704) μαθαίνου-
 με ότι οι Γάλλοι ενδιαφέρονταν πο-
 λύ για τά ελληνικά καπνά που μπο-
 ρούσαν ν' αγοράσουν και να μεταφέ-
 ρουν από την "Αρτα στο έξωτετικό
 και παράλληλα να φέρουν δικά τους
 πανικά, μεταξωτά, επιχρυσωμένα
 και άσημοκεντημένα αντικείμενα.

Επίσης κάνει λόγο και για τά
 μαλλιά της "Αρτας, που ήταν κα-
 τάλληλα για στρώματα και τέντες
 στις γαλέρες.

Συνέχεια στο επόμενο

ΑΡΑΧΘΙΝΑ

Τά έπιτευγματα

Ένας χρόνος έφυγεν, ένας και-
 νούργιος μπαίνει. Ο χρόνος που έ-
 φυγε ήταν για την Αδελφότητά
 μας ο χρόνος των μεγάλων γεγονό-
 των αν μπορεί έτσι να τά χαρακτη-
 ρήση κανένας. Ένα όμως είναι γε-
 γονός πώς ή αδελφότητά μας μέσα
 σε αυτόν τον χρόνον έκανε άρκετά.
 Βασικά πέτυχε με την δράση του
 το Δ. Συμβούλιον την αύξηση άρ-
 κετά των μελών της αδελφότητος,
 πραγματοποίησεν έκδρομές και συ-
 νεσιάζσεις. Έξέδωσεν την εφημε-
 ρίδα μας ο «Αραχθος» ή όποια
 εξέδόθη και κυκλοφορεί με άρκε-
 τές δυσκολίες, ανήκει βέβαια στο νέ-
 ον Δ. Συμβούλιον να κρατηθεί και
 να μεγαλώσει. Έμεις άπ' την πλευ-
 ράν μας θα κάνουμε τό πάν προς
 αυτήν την κατεύθυνση.

Προγραμματίσαμε την έκδοσιν ά-
 τζέντας και προχωρεί στην έκδοσιν
 αυτής. Προγραμματίσαμε την δημι-
 ουργίαν οικοδομικών συνεταιρισμών
 και εξετάζει με περίσκεψιν τό θέμα.

Τό Δ. Συμβούλιο

Τό άπερχόμενο Δ. Συμβούλιον
 νοιώθει την υποχρέωσιν να εύχα-
 ριστήση όλους - όσους βοήθησαν
 την εφημερίδα μας και να παρακα-
 λήσει όλους τους συμπατριώτες να
 σταθούν στο πλευρό του νέου Δ.
 Συμβουλίου και να βοηθήσουν την
 διατήρησιν της εφημερίδας μας
 που είναι τό μέσον της επικοι-
 νωνίας μας και της προβολής των
 προβλημάτων μας.

Έμεις τό άπερχόμενο Δ. Συμ-
 βούλιον και από την θέση των ά-
 πλών μελών υποσχόμεθα πώς θα εί-
 μαστε στο πλευρό του Νέου Συμ-
 βουλίου και της εφημερίδος μας.

Διόρθωσις

Στό άρθρο μας ΣΩΣΤΕ ΤΗΝ
 ΓΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΜΑΣ από
 τυπογραφικών λάθος, τό όνομα Με-

σιν έγινε Μεσίαν, τό σωστό είναι
 να διαβασθί Μεσιν.

Επίσης τό άρθρον σε άλλο ένα
 σημείον πρέπει να διαβασθί: Έ-
 μεις οι ίδιοι κάνουμε «χαράκιρι», κά-
 τω από τά άπαθή βλέμματα των
 άρμοδίων που πολύ λίγο τους άπα-
 σχολεί ή ζωή των όρεινων περιοχών
 κλπ.

Ένα σωστό μέτρο

Γράψαμε στο προηγούμενον φύλ-
 λον μας για τό Λεωφορείον των 22
 θέσεων που εκτελεί την συγκοινο-
 νία "Αρτης — Κεντρικού — ότι
 πιθανόν να άποσυρθί της γραμμής.
 Οι κάτοικοι με ύπομνήματα που
 δημοσιεύομεν σε άλλη στήλη ζητούν
 να παραμείνει τό Λεωφορείον και
 έχουν δίκαιο γιατί αυτό θα είναι
 ένα σωστό μέτρο της Κυβερνήσεως
 των άρμοδίων για την περιοχόν
 μας.

Παράπονον

Η εφημερίδα μας, ή Αδελφό-
 τητα εκφράζουν ένα παράπονον —
 είναι δίκαιο και άφορά όλους τους
 έπιστήμονας, εκτός ελαχίστων εξε-
 ρέσεων, γιατί δεν μετέχουν στις έκ-
 δηλώσεις της Αδελφότητός μας και
 άρνούνται τη συνεργασία με την έ-
 φημερίδα μας. Θέλομε να πιστεύο-
 μεν ότι ο καινούργιος χρόνος θα
 τους φέρει όλους κοντά μας — και
 θα μάς βοηθήσουν για την καλλί-
 τερη οργάνωση της Αδελφότητος
 και την πλουσιώτερη εμφάνισιν
 της εφημερίδος μας.

Ο κ. Παπανούτσος

Πολύς θόρυβος γύρω από τά μέ-
 τρα για την Παιδεία. Έχει δίκαιο
 ο κ. Παπανούτσος λέει ή μία άπο-
 ψη δεν έχει δίκαιο ή άλλη άποψη.
 Έμεις είμαστε υποχρεωμένοι να
 πάρωμε θέση και αυτή είναι μία
 και ξεκάθαρη. Έχει δίκαιο ο κ.
 Παπανούτσος. Έφθασε ο καιρός
 πλέον που τά παιδιά μας πρέπει να
 μάθουν γράμματα.

Τὰ προβλήματα μας στους αρμοδίους

ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡ-
ΓΩΝ κ. ΣΤΥΛ. ΧΟΥΤΑΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ

Κύριε Υπουργέ,
Ο πατριωτικός Σύλλογος υπό την επωνυμία «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ», Σωματείο λειτουργούν και έδρευον εν Αθήναις από πολλών ετών, εν τη επιθυμία του όπως συνδράμη εις την επίλυσιν ζωτικών και φλεγόντων προβλημάτων της περιοχής Τζουμέρκων και με την δάσμον έλπίδα ότι θέλει έχη προς τον σκοπόν τούτον άμερίστον τό ενδιαφέρον Σας, λαμβάνει την τιμήν να θέση υπ' όψιν ύμών τὰ ακόλουθα!

1. Είς την όρεινήν περιοχήν των Τζουμέρκων άπτελουμένην από τες σαράκοντα και πλέον Κοινότητας επικρατεί τό σωτήριο έτος 1964 μία άνευ προηγουμένου οικονομική άθλιότης και βαθύ πολιτιστικόν σκότος.

Είναι εκτός πάσης άμφισβήτησεως ότι αυτή ή θλιβερά και άπαράδεκτος διά την εποχήν μας κατάστασις δέν όφείλεται ούτε εις την έλλειψιν πλυτοπαραγωγικών ούτε εις τό περίσσειμα της διανοητικής άναπηρίας των κατοίκων της.

Όπωροφόρα δένδρα, κτηνοτροφία, πυκνά και πλούσια δάση, τοπεία θαυμασία, έφάμιλλα των της μακρυνης Έλβετίας, είναι δυνατόν να έξασφαλίσουν εις την έξκαταλειμμένην αυτήν γωνίαν της Έλληνικής γης, όχι μόνον τὰ απολύτως άναγκαία προς τό ζείν, αλλά μίαν κυριολεκτικώς ζηλευτήν πολιτιστικήν άνθησιν.

Οι Τζουμερκιώται, πρώτοι εις τούς έθνικούς αγώνας και εις τας ύπερ πατρίδος θυσίας, συνειδητοί πατριώται και άγνοί Έλληνες, επί μακράν σειράν ετών ζούσαν με την έλπίδα της αναγεννήσεως και προκοπής του τόπου των, προσδλέποντες αγωνιωδώς εις την υποστήριξιν και συνδρομήν της πολιτείας. Δυστυχώς όμως ή Κρατική μέριμνα, έξαντλουμένη εις προεκλογικάς ψηφοθηρικές πομπόφυγας ύποσχέσεων, έλαμψεν άνέκαθεν διά της άνυπαρξίας της. Τὰ πλέον ζωτικά και ύγιή στοιχεία της περιοχής, βαθύτατα απογοητευμένα από την Κρατική άστοργίαν και μη θέλοντα να ύποκύψουν εις την πενίαν και την άθλιότητα προσφέρουν σήμερα τας πολυτίμους ύπηρεσίας των εις την Γερμανίαν, Αυστραλίαν, Αμερικήν και εις άλλας ξένας χώρας.

Με την άνοδον εις την έξουσίαν της Δημοκρατικής παρατάξεως αί έλπίδες των Τζουμερκιωτών, όπως και όλων των Έλλήνων άνεπετεώθησαν.

Ημείς οι Τζουμερκιώται, οι κατοικοῦντες εις την Πρωτεύουσαν, όμολογούμεντες με τούς συμπατριώτας μας της ιδιαίτερας πατρίδος μας, τρέφομεν την πεποίθησιν ότι ή σημερινή Δημοκρατική Κυβέρνησις θα μάς σταθί άρωγός και συμπαράστατης ειλικρινής.

2. Κύριε Υπουργέ,
Είναι άναντίρρητον ότι βασικήν αίτίαν του οικονομικού και πολιτιστικού μαρασμού της περιοχής Τζουμέρκων άποτελεί ή άνυπαρξία οδικού δικτύου.

Είναι άπίστευτος αλλά και άκρωσ απογοητευτική ή διαπίστωσις ότι τό σύνολον των χωρίων της περιοχής, επικοινωνεί δι' αυτοκινήτων με

τας πόλεις μόνον κατά την θερινήν περίοδον. Αλλά και κατά την θερινήν περίοδον ή «συνκοινωνία» αυτή δέν είναι συνεχής, διότι λόγω των συχνών βροχεπτώσεων τὰ μονοπάτια — αυτοκινήτοδρομοι μετατρέπονται εις άδιαβάτους λασπώδεις λωρίδας γης, θανασίμους παγίδας διά τούς ταξιδεύοντας χωρικούς.

Ήδη από μερικών ετών άπεφασίσθη ή κατασκευή δύο οδών, χαρακτηρισθεισών μάλιστα ως έθνικών, αΐτινες θα συνέδεον τον Νομόν Αρτης με τούς Νομούς Τρικάλων και Καρδίτσας. Από άρκετού χρόνου προυπελογίσθη ή δαπάνη των οδών αυτών και έγένετο ή χάραξις των. Καί ενθ εις του Νομούς Τρικάλων και Καρδίτσας αί εργασίαι έχουν ήδη προχωρήσει άρκετά και δείνουν προς τό τέρμα των, εις τον Νομόν Αρτης ούδέν απολύτως έγένετο.

Η κατασκευή των οδών τούτων έχει βασικήν και κεφαλαιώδη σημασίαν όχι μόνον διά την όρεινήν περιοχήν των Τζουμέρκων εκ της όποιας διέρχονται, αλλά και δι' όλόκληρον τον Νομόν Αρτης, τον Νομόν Πρεβέζης και δι' όλόκληρον την Θεσσαλίαν. Είναι συνεπώς τουλάχιστον άκατανόητον διατί δέν αρχίζει ή κατασκευή των οδών αυτών από Αρτης μέχρι των όρίων των Νομών Τρικάλων και Καρδίτσας.

Κύριε Υπουργέ,
Επί του σημείου τούτου επιστάνομεν την προσοχήν Σας και ποιούμεθα θερμήν έκκλησιν όπως μεριμνήσετε ίνα δοθί ή σχετική πίστωσις και γίνη τό ταχύτερον ή έναρξις των εργασιών της κατασκευής των τμημάτων τω νέθνικών οδών από Αρτης μέχρι των όρίων των Νομών Τρικάλων και Καρδίτσας.

3. Πέραν του γενικωτέρας σημασίας τούτου έργου, ύφίστανται σήμερον εις την περιοχήν Τζουμέρκων εις άθλίαν κατάστασιν οι κάτωθι αυτοκινήτοδρομοι, χαρακτηρισζόμενοι ούτω διότι είναι δυνατόν να διέλθουν έκείθεν με μυρίους κινδύνους αυτοκίνητα και ούχι διότι είναι πράγματι τοιοῦτοι:

1) Η όδός Αρτης — Καλεντινής — Αγνάντων — Πραμάντων — Μελισουργών μήκους 101 χιλ.

2) Η όδός Ιωαννίνων — Τσιμόδου — Χουλιαράδων — Μιχαλιτσίου — Καλαρρυτών. Καί

3) Η όδός Ιωαννίνων — Πλάκας — Πραμάντων — Μελισουργών.

Απασαι αί όδοι αὗται είναι στενοί και πρόχειροι χωματόδρομοι, ή δέ δι' αυτών διενεργουμένη, υπό παλαιστάτου τύπου αυτοκινήτων και κατόπιν ήρωϊκής πρωτοδοουλίας εντοπίων οδήγων, συγκοινωνία άποδίνει θανάσιμος κίνδυνος διά τούς ταξιδεύοντας χωρικούς ως άποδεικνύεται και εκ των άλλεπαλλήλων αίματηρών δυστυχημάτων.

Διά την έξάλειψιν της άπαραδέκτου ταύτης καταστάσεως έχομεν την τιμήν να παρακαλέσωμεν Υμάς όπως κατευθύνετε τας φροντίδας Σας επί τὰ ακόλουθα!

Α) Να έγκριθί και δοθί πίστωσις προς διαπλάτυνσιν και σκυρόστρωσιν της οδού Αρτης — Καλεντινής — Αγνάντων — Πραμάντων — Μελισουργών. Έπειδή τό μήκος της οδού ταύτης είναι 101 χιλ. και προς διευκόλυνσιν Υμών προτείνω-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Κοινοτικά Κεντρικού

Παρετηθέντος του συμβούλου κ. Κων/νου Μπαλαούρα ώρκίσθη ό πρώτος έπιλαχών κ. Αλεξ. Λαμπροβασίλης.

Έγκαίνια

Την 20.12.64 ήμέραν Κυριακήν έγέγοντο τὰ έγκαίνια του Σχολείου Κρουονερίου τό όποιον προσωρινώς στεγάζεται εις μίαν οικίαν. Παρέστησαν πολλοί κάτοικοι και αί τοπικάί άρχαί.

Άρραβώνες

Ο έξ Αρτης έμπορος Γεώρ. Α. Καλιακάτσος και ή Όλυμπία Δώδον εκ Σκαμελίου Ζαγορίου έδωσαν άμοιβαίαν ύποσχесιν γάμου.

Ο Νικόλαος Α. Μήτσου εκ Λαγκαδίων Νησίσης και ή Δίς Δημητρούλα Αριστ. Κατσινέλη εκ βαθυκάμπου έδωσαν άμοιβαίαν ύπόσχесιν γάμου. Η άδελφότης τούς εδχε ται ταχείαν την στέψιν.

ΡΑΔΙΟ ΑΚΡΟΝ

Χ. & Κ. ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ - Α. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ

ΚΑΝΙΓΓΟΣ 13 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ)

ΤΗΛ. 623.719 — ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ
ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΑ
ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΑ
ΚΟΥΖΙΝΕΣ
ΨΥΓΕΙΑ
ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑ
ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ
ΑΚΚΟΡΤΕΟΝ
ΟΠΛΑ ΚΥΝΗΓΙΟΥ
ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ
ΕΙΔΗ ΥΓΕΙΝΗΣ
ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΕΣ
ΠΙΚ-ΑΠ
ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΝΑ
ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ
ΕΠΙΠΛΑ Κ.Λ.Π.

ΑΦΟΙ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΑΓΙΑΣ ΘΕΚΛΑΣ 6 - ΤΗΛ. 630209 - ΑΘΗΝΑΙ

ΛΟΥΚΑΣ Β. ΒΑΛΟΥΡΔΟΣ

ΣΙΔΗΡΑ - ΜΕΤΑΛΛΑ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ 34 — ΤΗΛ. 483170

Ν. ΦΑΛΗΡΟΝ

μεν όπως ή άποπεράτωσις του έργου γίνη εντός τριετίας ήτοι ανά 1) 3 του συνολικού μήκους καθ' έκαστον έτος.

Β) Να έγκριθί και δοθί πίστωσις προς διαπλάτυνσιν και ει δυνατόν σκυρόστρωσιν των οδών Ιωαννίνων — Πλάκας — Πραμάντων — Μελισουργών και Ιωαννίνων — Τσιμόδου — Χουλιαράδων — Μιχαλιτσίου — Καλαρρυτών.

Γ) Να έγκριθί πίστωσις διά την κατασκευήν της οδού Κυφέλης (Χοσάφειωσ+) — Δροσπηγής (Βουργαρελίου), ήτις χαρακτηρίζεται ως βασικής σημασίας διότι λύει τό ζήτημα της επικοινωνίας μεταξύ Ανατολικών και Δυτικών Τζουμέρκων.

Σημειωτέον ότι διά την κατασκευήν του τμήματος της οδού Πλάκας Πραμάντων, είχαν άλλοτε έγκριθί κονδύλιον εξ 22.000.000 και ή ΜΟΜΑ ανέλαβε τό έργον πλην όμως άγνωστον διά ποίους λόγους τὰ χρήματα διετέθησαν εις άλλην περιοχήν.

Κύριε Υπουργέ,
Αισθανόμεθα την ανάγκην να τονίσωμεν και πάλιν ότι έχομεν την

σταθεράν πεποίθησιν ότι ή σημερινή Δημοκρατική Κυβέρνησις θα μάς σταθί άρωγός και συμπαράστατης. Μετ' ιδιαίτερας έμπιστοσύνης άπευθυνόμεθα προς Υμάς, όστις έχετε ίδίαν άντίληψιν της περιοχής Τζουμέρκων και γνωρίζετε περισσότερον παντός άλλου τας ανάγκας της. Έχομεν ακόμη την πεποίθησιν ότι εάν ούτω πράξητε Δικαιοσύνην και μόνον θα άποδώσετε, ήτις άποτελεί τό θεμέλιον και την ούσίαν της Δημοκρατίας.

Μετ' έξαιρέτου τιμής
Διά τό Διοικητικόν Συμβούλιον
Ο πρόεδρος
ΝΙΚ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
Ο αντιπρόεδρος
ΙΩΑΝ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
Ο Γεν. Γραμματεὺς
ΠΑΝΤ. ΜΠΕΚΑΣ
Ο Ταμίας
ΒΑΣ. ΑΡΑΠΗΣ
Ο Κοσμήτωρ
ΙΩΑΝΝ. ΤΣΗΠΗΣ
ΤΑ ΜΕΛΗ! Π. ΜΠΑΛΑΦΑΣ,
ΑΓ. ΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΧΡ. ΝΤΑΒΑΝΤΖΗΣ,
ΧΡ. ΦΡΑΓΚΟΣ, ΒΑΣ. ΜΠΑΝΙΑΣ.

Έγκαίνια του Δημοτικού Σχολείου Βαθυκάμπου

Τὴν 13.12.64 ἡμέραν Κυριακή καὶ ὥραν 11 π.μ. ἐγένετο τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Σχολείου Βαθυκάμπου. Εἰς τὰ ἐγκαίνια ἔλαβον μέρος: ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῆς Ἑκπαίδευσως Ἀρτης, αἱ κοινοτικά καὶ Ἀστυνομικά ἀρχαί, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος Νησιωτικῶν ὁ Ἀραχθὸς κ. Καλιακάτσος, οἱ γονεῖς καὶ οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν, οἱ Δημοδιδάσκαλοι κ.κ. Σιαφάρικας, Ἀγγέλης, Στατηρόπουλος, καὶ Γεωργούλας, οἱ μαθηταὶ καὶ τῶν τεσσάρων Δημοτικῶν Σχολείων Κεντρικοῦ καὶ πληθὺς κόσμου. Προηγῆθη ἀγίασμός εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Σχολείου ἐν κατανυκτικῇ σιγῇ. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἱερέως Ν. Κίτσου τὸ κόψιμο τῆς ταινίας τῆς κεντρικῆς εἰσόδου καὶ ἡ παράδοσις τῆς κλειδὸς ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Σχολείου κ. Σιαφάρικαν.

Οὗτος ἐξεφώνησε λόγον ὅστις ἔχει ὡς ἑξῆς:

Αἰδεσμιώτατε, Κυρίες καὶ κύριοι
Τὰ δεινὰ θὰ σταματήσουν ὅταν οἱ διοικούντες τὸ κράτος ἀποκτήσουν παιδεία ἔλεγε ἕνας φιλόσοφος.

Ζητεῖ ὁ φιλόσοφος αὐτὸς Πλάτων ν' ἀποκτήσουν οἱ ἰθύνοντες τὴν πολιτείαν, μόρφωσιν, ὅπως λέγομε σήμερα. Εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ κατέχοντες τὰ ὑψηλὰ τῆς πολιτείας πῆραν τὴν μόρφωσιν τοὺς στοὺς μικροὺς αὐτοὺς βωμοὺς τῆς παιδείας ποὺ μὲ χαρὰ καὶ συγκίνησι ἐγκαινιάζομε σήμερα.

Στὸ ἐκπαιδευτικὸ αὐτὸ μεγαλόγραμμα τοῦ ἔθνους ποὺ λέγεται σχολεῖο.

Πρῶτοι οἱ Ἕλληνες ἐδημιούργησαν τὴν παιδείαν καὶ κατέστησαν αὐτὴν προσιτὴ καὶ στοὺς ἄλλους λαούς. Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐξεπορεύθη τὸ φῶς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου. Μποροῦμε νὰ καυχώμαστε πὺς εἴμαστε ἔθνος ἐκπαιδευτικὸ καὶ μὲ ἰδεώδη ἐκπαιδευτικά.

Ἀπὸ τὴ διάπλαση τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία ξεπηδοῦν ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς βωμοὺς τοῦ ἔθνους, τὰ σχολεῖα, τὰ ἡθικά στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐργάζονται γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Μὲ κατεῦθυνσι τὸ φωτεινὸ αὐτὸ ἰδεώδες οἱ Ἕλληνες ἐκπαιδευτικοὶ διετήρησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας, ἀσβεστο τὸ φῶς τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Οὐτε ἡ σκλαβία οὐτε ἡ ἀναγέννησι τοῦ μεσαιῶνος, οὐτε ἡ κατοχὴ, οὐτε ὁ συμμοριτοπόλεμος κατάρθρωσαν νὰ σβύσουν τὴν ἀκοίμητη λαμπάδα τῆς ψυχῆς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ γιὰ τὴν ἀναγέννηση τοῦ αἰωνόβιου ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἰδεώδους. Ἐξακολουθεῖ νὰ φωτίζει καὶ θὰ φωτίζει τὰ ἑλληνοπούλα μὲ τὸ φῶς τῆς γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἔθνικὸ αὐτὸ ἰδεώδες. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὁ ση δύναμις ἔχει ὁ ἐκπαιδευτικὸς στὴ διατήρησι τοῦ ἔθνικου ἰδεώδους, τόση καὶ περισσότερη δύναμις ἔχει καὶ τὸ σχολικὸ κτίριον μέσα στὸ ὁποῖο θὰ καίγεται καθημερινὰ τὸ μυρωμένο λιθάνι τῆς θυσίας.

Ἐψώνεται σήμερα ἀγαπητοί μου, μπροστά σας τὸ καινούργιο

αὐτὸ σχολικὸ κτίριον τὸ ὁποῖο θὰ δεχθῇ στὴν ἀγκαλιά του τὰ μικρὰ σας βλαστάρια.

Ἡ φωνὴ τοῦ Θεανθρώπου «ἄφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς με» ἀντηχεῖ ἀπὸ τῆς πόρτες καὶ τὰ παράθυρά του. Οἱ ἄγγελοι πάνω ἀπὸ τὴ σκεπὴ του ψέλνουν «Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ». Κυτᾶστε το. Καμαρώστε το.

Τὸ ἀνοιγμα ἐνὸς σχολείου κλείνει μιὰ φυλακὴ λένε οἱ σοφοί.

Καὶ μεῖς λέμε «ὅπου ὑπάρχει σχολεῖο καὶ ἐκκλησία ὑπάρχουν καὶ τοῦ Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ». Περήφανοι τὸ κυτᾶζουμε καὶ τοῦ λέμε J.

«Καινούργιο σχολεῖο. Ἀπὸ τὰ δικά σου σπλάχνα θὰ βγοῦνε τὰ φωτεινὰ ἀστέρια ποὺ θὰ λαμπρύνουν τὸ ἑλληνικὸ φῶς σ' ὅλον τὸν κόσμον. Ἀπὸ τὴν ξεστή σου ἀγκαλιά θὰ ξεπηδήσῃ ἡ ἀγάπη, ἡ εὐσπλαχνία, ἡ τάξι, ἡ πειθαρχία, ἡ μόρφωσις.

Ἀπὸ τὴ Θεία σου μορφὴ θὰ χαλουργηθῇ ἡ γενναία ψυχὴ καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος. Θὰ δημιουργήσουν καὶ αὐτὰ Μαραθῶνες, Θερμοπύλες, Εἰκοσιένα, 1940, 1949, ὅταν τὰ θελήσῃ ἡ πατρίδα.

Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ σχολείου. Ἀλλὰ θὰ ἦταν παράλειψη ἂν περιορίζομεν μόνο στὸ σκοπὸ τοῦ σχολείου, στὴν πρόσχαρη αὐτὴ γιορτὴ καὶ συγκινητικὴ καὶ δὲν ἀνέφερα τὴν προσπάθεια τοῦ κράτους γιὰ τὴ χορήγησι τοῦ σεβαστοῦ αὐτοῦ ποσοῦ γιὰ τὴν ἰδρυσί του. Παρ' ὅλες τῆς δυσκολίες ποὺ ἐμφανίζονται τὰ οικονομικὰ τοῦ κράτους, ἡ παρῶσα κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴ μεγάλη αὐτὴ σταυροφορία τῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων μὲ θέρη καὶ ἐνδιαφέρον.

Τὶ εἰπαίνους ὅμως θὰ μπορούσα νὰ πῶ καὶ γὼ καὶ σεῖς γιὰ τοὺς τεχνίτες; Γιαυτοὺς ἀφήνω τὴ χαρὰ ποὺ νοιώθουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ ἀντικρύζουν τὸ ἔργο τους. Για τὶ μέσα καὶ ἐπάνω στὸ κτίριον αὐτὸ ὑπάρχει γραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ καθηνοῦ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐργασία του.

Μαθηταὶ καὶ μαθήτριά, καὶ

Τὸ σχολεῖο εἶναι ἔτοιμο καὶ περιμένει νὰ σᾶς σφιξῇ στὴν ἀγκαλιά του. Ὁραῖο καὶ καθαρὸ ἀστράφει σὰν τὸν ἥλιο μας στὸν καθαρὸ οὐρανὸ μας. Νὰ τὸ καμαρώνετε καὶ νὰ τὸ προσέχετε σὰν τὸν ἑαυτὸ σας. Εἶναι δικό σας ποιά. Εἶναι ἕνα κομμάτι τῆς ζωῆς σας. Σ' αὐτὸ θὰ μορφωθῆτε γιὰ νὰ γίνετε ἀργότερα οἱ καλοὶ πολῖτες τῆς ἀδριανῆς κοινωνίας. Ἀπὸ τὴ μόρφωσή σας περιμένει ἡ Ἑλλάδα, ἡ ἀγαπημένη μας, προκοπὴ καὶ καλύτερο μέλλον. Μὲ τῆς ἀπειρες εὐχαριστίες μου σ' ὅσους συνέδραμον στὴ δημιουργία τοῦ πολιτιστικοῦ αὐτοῦ ἔργου καὶ μὲ τὴν ὁλόθερη εὐχὴ μου στὰ παιδιά σας νὰ γίνουν ἄξια τέκνα τῆς Ἑλλάδος, παρακαλῶ τὸν αἰδεσμιώτατο Πατριάρχον ὅπως κόψῃ τὴν ταινία καὶ ἀνοίξῃ τὸ ἱερὸ τοῦ πολιτισμοῦ τέμενος.

Ὡσαύτως ἐκ μέρους τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων ὁμιλήσεν ὁ ἱερεὺς Νικ. Κίτσος καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος Νησιωτικῶν ὁ πρόεδρος αὐτῆς, ὅστις ἀφοῦ ἀπηύθυνεν ἐκ μέρους τῶν ξενητεμένων συμπατριωτῶν θερμὸν πατριωτικὸν χαι-

ρετισμὸν, κατέληξεν δὲ ὡς ἑξῆς:

«Τὴν στιγμὴν ποὺ πολλὰ Σχολεῖα τῆς πατρίδος μας στεγάζονται εἰσέτι σὲ τρωγλές ἀποτελεῖ καύχημα δι' ἡμᾶς ἡ ἰδρυσις τοιούτου Σχολείου ποὺ εἶναι κόσμημα γιὰ τὸ χωριό μας, εἶναι δὲ ἄξιοι συγχαρητηρίων ὅσοι συντελέσαν εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦτου. Μετὰ ταῦτα ἐπικολούθησε γλέντι εἰς τὴν εὐρύχωρη πλατεῖα μὲ δημοτικὰ ὄργανα κάτω ἀπὸ μιὰ ἡλιόλουστη ἡμέρα μέχρι τὰς ἑσπερινὰς ὥρας ὅπου καὶ ἔκλεισε ἡ ὡραία αὐτὴ ἑορτὴ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου Δημοτικοῦ Σχολείου Βαθυκάμπου.

Ὁ ἱερεὺς Νικ. Κίτσος ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι λόγον:

Συγκεκινημένος διὰ τὴν τιμὴν, κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν τελετὴν, ἀξιώθηκα νὰ τελέσω τὸν ἀγίασμόν καὶ νὰ κόψω τὴν ταινίαν τῆς εἰσόδου τοῦ ὁραίου κατὰ πάντα, ἐμφάνισιν καὶ κατασκευῇ, καὶ ἐκπληροῦντος ὅλους τοὺς ἀπαραιτήτους ὁρους, νεοτεύκτου τοῦτου διδακτηρίου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βαθυκάμπου, στέχομαι πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ πλημμυρισμένου ἀπὸ χαρὰ.

Τὴν ἱερὴ αὐτὴ ὥρα μὲ τὰ φτερά τῆς μνήμης μου ἀναγκάζομαι νὰ γυρίσω ἀρκετὰ χρόνια πίσω, σὲ μιὰ ἄλλη ἐποχὴ, γύρω στὸ ἔτος 1928 — ἂν δὲν ἀπατώμαι — σὲ μιὰ ἄλλη ὥρα ποὺ πέρασε χωρὶς ἐπισημότητα ἴσως τότε, παρ' ὅλο ποὺ δὲν ὀστεροῦσε σὲ νόημα ἀπὸ τὴν ἱμερὴν. Γνώριζε τὰ θυρανοικτήρια ἕνα ἄλλο καινούργιο σχολεῖο, ποὺ ἔμπαινα μικρὸς τότε μαθητὴς τοῦ δημοτικοῦ, τὸ ὁποῖο οἱ γονεῖς μας, μὲ πολλὰς θυσίας εἶχαν κατασκευάσει. Ἐκεῖνο τὸ Σχολεῖο, γηρασμένο πιά, μπρὸς τὴν νεότητά τοῦ καινούργιου, στέκεται παράμερα καὶ παρακολουθεῖ τὴν γιορτὴν μας. Στέχομαι γιὰ λίγο μπροστά του σὰν σὲ εἰκονοστάσιον ποὺ ἐπάνω του φέρνει τὴν σκονισμένην εἰκόνα τοῦ παρελθόντος. Μέσα του ἀντηχεῖ ἡ ἡχὴ ἱερῶν ἀναμνήσεων. Βιβλίον ποὺ στίς σελίδες του διαβάσει κανεὶς ἀνέκδοτες ἱστορίες. Μέσα του εἶναι κλεισμένα τὰ παιδικὰ μας χρόνια. Ὡρμιοὶ τώρα ἀνοιχθήκαμε στὸ πέλαγος καὶ κοπιηλατοῦμε νὰ φθάσουμε στὴν ἀκτὴ ποὺ μᾶς ἀπομένει.

Μετὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθόν, ἐπανέρχεται ὁ νοῦς μου στὴ σημερινὴ πραγματικότητα ποὺ ἀπολαμβάνουμε χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπάθειάς καὶ τὴν ἐνεργητικότητά τοῦ ἀξιότιμου Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου κ. Σιαφάρικα, ὁ ὁποῖος ἐπέτυχεν νὰ ἀνεγείρῃ τὸ σύγχρονον καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο Σχολεῖο — μέγαρον, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐγκαίνια προσκληθῆκαμε νὰ τελέσουμε καὶ πανευτυχεῖς γονεῖς ἡμεῖς σήμερα, παραδίδομε κληρονομία στὰ παιδιά μας.

Διὰ τὴν σημασίαν καὶ τὸν σκοπὸν ποὺ ἔρχεται νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ σχολεῖον τοῦτο, ἀρκετὰ ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ τὸν ὁμιλήσαντα δημοδιδάσκαλον.

Ἀπομένει σὲ μένα, ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς, καὶ ἐκ μέρους τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν νὰ ἀπευθύνω θερμὰ συγχαρητήρια πρὸς τὸν τόσο μοχθήσαντα, διὰ τὴν κατασκευὴν του, δημοδιδάσκαλον καὶ παραδίδοντας εἰς αὐτὸν τὴν κλεῖδα τοῦ διδακτηρίου, εὐχομαι ὁ-

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Κύριε Πρόεδρε,
Συναισθήματα ἐνθουσιασμοῦ καὶ συμπαθείας γιὰ τὸ ἔργο σας μὲ ὤθησαν νὰ σᾶς γράψω. Πρὸ ἡμερῶν τυχαῖα βρέθηκε στὰ χέρια μου μία ἐφημερίδα, ποὺ χωρὶς ν' ἀνήκῃ στὴν ομάδα τῶν ἐκδοτικῶν κολλοσσῶν τῆς πρωτεύουσας, ἀποτελεῖ ἕνα ἐξαιρετικὸ γιὰ τοὺς τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἀποστολὴν ποὺ ἐξυπηρετεῖ ἔντυπο. Ἀραχθὸς εἶναι τ' ὄνομά του.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα μου κιόλας λόγια συμπεράνατε ὅτι εἰμαι συμπολίτης σας καὶ γέννημα θρόμμα τοῦ χωριοῦ σας. Κι, ὅμως — μὴ σᾶς ἐκπλήσσει αὐτὸ — μεγάλη εἶναι ἡ ἀπόστασις ποὺ χωρίζει τοὺς δύο ἀγαπητοὺς μας τόπους. Κατάγομαι ἀπὸ τὴν Ἀμπελώνα, ἕνα χωριὸ τῆς Μεσσηνίας. Γιὰ τὴν πατρικὴ γῆ ποὺ τόσο στενὰ δένει τὸν ἀνθρώπον μασὺ τους, ἰδρύθηκε ὁ Σύλλογος τῶν Ἀμπελιωνιτῶν. Σκοπὸς μας — ὅπως καὶ δικὸς σας ἀσφαλῶς — εἶναι νὰ συσφιγθοῦν, κ' ὄχι μόνο νὰ διατηρηθοῦν, οἱ σχέσεις τῶν συμπολιτῶν, κ' αὐτὸ μὲ σκοπὸ τὴν ἀπὸ κοινού προσπάθειαν γιὰ ἐνσάρκωσι τῶν ὀνείρων. Κ' εἶναι αὐτὰ: Προώθησι τῆς Παιδείας στὸ χωριό, ὑπαρξὴ ψυχαγωγικῶν μέσων, βιβλιοθήκης κλπ. γιὰ τὸν χωριάτη.

Ἐπειδὴ ὁ Σύλλογός μας ἔχει ἀποδυθεῖ σὲ μιὰ προσπάθεια γιὰ ἐντονώτερη δράσι, γι' αὐτὸ ἡ ἐφημερίδα σας μοῦ ἔδωσε ἕνα δείγμα τῆς δραστηριότητος τῆς Ἀδελφότητός σας, ἄξιο γιὰ μίμησι.

Ἀπ' ὅτι ἔμαθα ἡ κίνησις ποὺ ἀναπτύξατε μέσα στὰ δύο χρόνια — τόσα πέρασαν ἀπὸ τὴν ἰδρυσι τοῦ Συλλόγου σας — εἶναι ἄξια γιὰ κάθε ἔπαινον. Ἰδιαιτέρα ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδας σας, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τύχῃ κάθε ὑποστήριξης ἀποτελεῖ ἐπίτευγμα τῆς προσπάθειας ἀνθρώπων μὲ αἰσθήματα ἀγάπης γιὰ τὸ σύνολο. Ὁ ὑποφαινόμενος ἔφερε σὲ γνώσιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου μας τὸ γεγονὸς τῆς ἐκδοσης τῆς ἐφημερίδας σας. Τὸ θεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τῶν ἰδικῶν μας προσπαθειῶν γιὰ ἕνα καλύτερον μέλλον τοῦ χωριοῦ μας.

Παρακαλῶ, κύριε Πρόεδρε, νὰ μὲ ἐγγράψετε συνδρομητὴ εἰς τὴν ἐφημερίδα σας καὶ νὰ δεχθῆτε τὰ θεσμὰ μου συγχαρητήρια γιὰ τὸ ἔργο ποὺ μέχρι σήμερα ἐπιτελέσατε ἐσεῖς καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος γιὰ τοὺς Νησιωτικῶτες.

Μὲ φιλικὸς χαιρετισμοὺς
Φώτιος Τζανετόπουλος

πως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζῃ εἰς αὐτὸν ἔτη πολλά, πλοῦσια εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας καὶ πνευματικὴν καρποφορίαν.

Εὐελπιστῶ καὶ εὐχομαι ὅπως τὸ σχολεῖον τοῦτο καλλιέργησι εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ Ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη καὶ οἱ ἐξερχόμενοι αὐτοῦ μαθηταὶ ἀμιλῶνται εἰς εὐσέβειαν καὶ πολιτισμόν, διὰ μίαν ἀληθινὰ χριστιανικὴν κοινωνίαν, τῆς ὁποίας τόσην ἔχομε ἀνάγκην σήμερα, διαδεχόμενοι δὲ ἡμᾶς ἀναλαμβάνοντες ἡγετικά θέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος, συμβάλουν εἰς τὸ νὰ ἀνατεῖλλουν ἡμέρας προόδου καὶ εὐθυμερίας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσεώς των.